

ผลสรุปรงานวิจัยด้านขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน

นางสาวสุวดี โทธิสิตา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

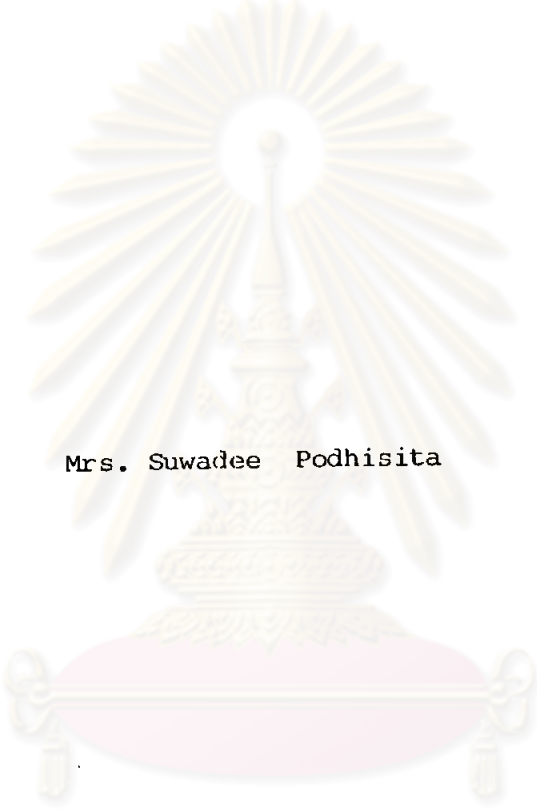
ISBN 974-566-211-9

013626

11808168X

๒

RESEARCH FINDINGS ON MORALE OF
THE PRIVATE SCHOOL TEACHER

Mrs. Suwadee Podhisita

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลสรุปรงานวิจัยด้านขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน

เอกชน

โดย

นางสุวดี โภธิสีตา

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประทอง กรรณสูต)

.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุข)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลสรุปงานวิจัยด้านขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน
ชื่อนิสิต นางสาวสุวิทย์ โปธิ์สีดา
คณาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ สุวรรณเขตนิคม
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะด้านเนื้อหาและวิธีการวิจัยของงานวิจัยด้านขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนและเพื่อวิเคราะห์ข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์แบบเมทาดา โดยศึกษาจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จนถึงปี พ.ศ. 2528 จำนวน 18 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวิเคราะห์งานวิจัย ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวิเคราะห์งานวิจัยของกลาส (Glass) แบ่งออกเป็นตอนที่ 1 ลักษณะด้านเนื้อหาและวิธีการวิจัยนั้น กระทำโดยวิธีแจงนับความถี่ และหาค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์สภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูนั้น วิเคราะห์โดยใช้สถิติการบรรยายคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ลักษณะด้านเนื้อหาและวิธีการวิจัย พบว่า เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์ตัวแปรของผลลัพธ์ประกอบของขวัญตามความถี่เห็นและการรับรู้ของครู ประเภทของการวิจัยเป็นเชิงบรรยายทั้งหมด วัตถุประสงค์ของการวิจัยส่วนใหญ่เพื่อศึกษาสภาพระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีอันดับมาตรฐานค่อนข้างดี ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำหน้าที่สอนและสอนในระดับมัธยมศึกษาประเภทสามัญศึกษามากที่สุด เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัย

สร้างเอง และเป็นแบบสอบถามทั้งหมด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบบันทึกการคำถาม ปลายเปิดและมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้สถิติบรรยาย โดยเฉพาะ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ส่วนสถิติอนุมานที่ใช้มากที่สุดคือ การทดสอบ $t - test$

2. ข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า สภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความแตกต่างระหว่างรายงานการวิจัยแต่ละเรื่องค่อนข้างสูง และผลสรุปตัวแปรที่มีสภาพขวัญ ดีที่สุดและไม่ดีที่สุดในแต่ละมิติดังนี้

มีดีลักษณะของครูก่อนปฏิบัติวิชาชีพครู ตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญค่อนข้างดี คือ สุขภาพทางกายของครู และตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญปานกลางคือ สภาพเศรษฐกิจของครู

มีดีลักษณะของผู้บริหารและการบริหารงานโรงเรียน ตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญค่อนข้างดี คือการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูในงานสอนของผู้บริหาร และตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญไม่ดี คือการช่วยค่ารักษาพยาบาล

มีดีสภาพแวดล้อมขณะปฏิบัติวิชาชีพครู ตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญค่อนข้างดี คือนักเรียนให้การยอมรับนับถือครูและสนใจการเรียนดี และตัวแปรที่อยู่ในระดับขวัญปานกลาง คือ อาคารสถานที่เรียน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Research Findings on Morale of the Private School
 Teachers

Name Mrs. Suwadee Podhisita

Thesis Advisor Assistant Professor Suwatana Suwanketnikom, Ph.D.

Department Educational Research

Academic Year 1986

ABSTRACT

Based on the idea of meta-analysis, this research was undertaken to analyze findings of the studies on teacher morale in private schools. The studies selected for the analysis were 18 related research studies and theses which were conducted during 1960 and 1985. The instrument used for the analysis was adapted from Glass's Coding Form and was consisted of two parts : (1) Characteristic of the study, and (2) Findings. The data of both parts were analyzed, using descriptive statistics : frequencies and percentages for the first part, and means and standard deviations for the latter.

The results of this analysis showed that those research studies and theses centered on analyzing factors of teacher morale based on teachers' own perspective and perception; that all those research studies and theses were descriptive ones, mostly with the main purpose of studying levels of morale of the private school teachers; that the samples were the teachers in large and good private schools in Bangkok and most of them taught at the secondary school level of the academic stream; that the data collection instruments

were open-ended questionnaires and rating scales; and that the data analysis methods used in most of those research and theses were descriptive statistics and t-test.

The results of this analysis also indicated that the morale of those private school teachers was at, on average, a moderate level, with a rather high deviation between them; that among teacher background variables, physical health contributed to the rather good teacher morale level while economic status contributed to the moderate one; that among school administration and administrator variables, assistance and cooperation of the administrators contributed to the rather good morale level while hospitalization fee contributed to the bad one; and that among work environment variables, pupils' acceptance and participation in the classroom contributed to the rather good morale level while school facilities contributed to the moderate one.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ได้รับคำแนะนำ ปรีक्षाและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีโดยตลอด จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยฯ ซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาพิจารณา โครงร่างองค์ประกอบของวิทยานิพนธ์ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ตลอดจนให้คำปรึกษา และแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ให้กำลังใจ และช่วยให้ วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะ ดร.กรรณิการ์ ภิญาคง ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์ ดร.ชาย โพธิ์สีตา แห่งมหาวิทยาลัยมหิดล ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

สุวดี โพธิ์สีตา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวความคิดในการศึกษาขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน	11
ตอนที่ 2 การสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยวิธีวิเคราะห์แบบเมทาดา (Meta - analysis)	15
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่วิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์แบบเมทาดา ...	23
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่ศึกษาด้านขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน	26

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากร	46
ตัวแปรที่ศึกษา	47
เครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	52
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5. สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	114
ประวัติผู้เขียน	172

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. เปรียบเทียบจำนวนครูรัฐบาลกับครูเอกชน และอัตราส่วนจำนวนครูรัฐบาลกับครูเอกชน จำแนกตามประเภทสามัญศึกษากับประเภทอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2526	3
2. เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนรัฐบาลกับเอกชน และอัตราส่วนจำนวนนักเรียนรัฐบาลกับเอกชน จำแนกตามประเภทสามัญศึกษากับประเภทอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2526	3
3. แสดงผลการเลือกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการคำนวณขนาดของผลมาตรฐาน	19
4. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของงานวิจัย	20
5. จำนวนงานวิจัยที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จำแนกตามแหล่งผลิตและประเภทสิ่งพิมพ์	46
6. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์และระดับงานวิจัย	55
7. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	56
8. การแจกแจงความถี่ของตัวแปรหลักของงานวิจัย	57
9. การแจกแจงความถี่ของตัวแปรอื่นที่ศึกษาของงานวิจัย	58
10. การแจกแจงความถี่ของค่านิยมเชิงปฏิบัติของขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	59
11. การแจกแจงความถี่ขององค์ประกอบของขวัญจากงานวิจัยแต่ละเล่ม ..	60
12. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามการได้มาซึ่งองค์ประกอบและมีติ	61

13. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย	62
14. ร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามคุณลักษณะของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยแต่ละเล่ม	63
15. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย	64
16. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย	65
17. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนแต่ละระดับการศึกษา	66
18. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย	67
19. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย	67
20. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการสร้างเครื่องมือของงานวิจัยแต่ละเล่ม	68
21. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	69
22. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามวิธีการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ	70
23. จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย	71
24. จำนวนงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามแต่ละลักษณะ	71
25. การกระจายของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	72

26. จำนวนงานวิจัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็มของตัวแปรขององค์ประกอบของชีวิตในการ ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในแต่ละมิติ	73
27. จำนวนงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารระดับสูง...	81
28. จำนวนงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารระดับ โรงเรียน	82
29. จำนวนงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติสำหรับครู	84
30. จำนวนงานวิจัยของข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	85

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย